

Implementering av screening, Kort DC/TMD och nationellt behandlingsstöd i allmäntandvård

Allmänt

Det föreligger en underdiagnostik och underbehandling av patienter med orofacial smärta och käkfunktionsstörning inom tandvården i Sverige. De vanligaste besvären kallas tillsammans för temporomandibulär dysfunktion (TMD). Underdiagnostiken och -behandlingen kan delvis bero på att det inte funnits några enkla och effektiva processer för att kunna identifiera, diagnosticera och behandla dessa patienter.

Svensk förening för bettfysiologi (SFB) vill att svensk tandvård ska använda ett framtaget enkelt och effektivt 3-stegskoncept; 1) Screening, 2) Kort DC/TMD, och 3) Nationellt behandlingsstöd. Konceptet baserar sig på vetenskapligt framtagna och kliniskt testade metoder för att med tre enkla frågor identifiera individer med trolig DC/TMD- diagnos (3Q/TMD), använda Kort DC/TMD för att sätta diagnos(er) och sedan behandla patienter enligt det av SFB framtagna nationella behandlingsstödet.

3Q/TMD och Kort DC/TMD ingår i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för tandvård för screening och diagnostik av patienter med orofacial smärta och käkfunktionsstörning, både som riktlinje att använda och som indikatorer för uppföljning med framtagna målnivåer. Målnivåer är bl.a. att 100% av patienter screenas och att alla patienter som önskar undersökning och behandling av orofacial smärta/käkfunktionsstörning undersöks med Kort DC/TMD. Det nationella behandlingsstödet, som helt utgår från de nationella riktlinjerna men som även innehåller information om uppföljning och debitering, kommer att vara del av Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) kunskapsstyrningssystem och då utgå från det Nationella programområdet för tandvård. Mer information hittar ni på www.mau.se/dctmd.

Implementering

Processen med identifiering, diagnostik och behandling av dessa patienter behöver implementeras i tandvården, både på vårdgivarnivå och för enskilda tandläkare och tandhygienister. SFB rekommenderar här nedan hur en sådan implementering kan gå till väga baserat på stort implementeringsprojekt som genomförts i Västra Götaland. Det är viktigt att medarbetarna får tid för att sätta sig in i processen och att hur processen ska genomföras kan diskuteras på organisations-, klinik- och teamnivå.

Organisationsnivå

- 1) Avgörande för en lyckad implementering är ledningens vilja, beslutsamhet och stöd till medarbetarna för att genomföra implementeringen. Det inkluderar att ge tid till medarbetarna för att utbilda sig och diskutera.
- 2) Tillse att det finns processer och system (journalssystem, rutiner) så att varje ny patient eller revisionspatient systematiskt besvarar de tre frågorna i 3Q/TMD och att svaren dokumenteras.
- 3) Tillse att frågeformulär för Kort DC/TMD trycks upp eller kan besvaras elektroniskt, t ex via 1177.
- 4) Tillse att kliniska formulär för Kort DC/TMD finns tillgängliga, på papper eller i journalsystemet.
- 5) Tillse att det nationella behandlarstödet finns enkelt tillgängligt för medarbetarna i den kliniska situationen, t ex på papper eller elektroniskt.

Kliniknivå

- 1) Planera tid för medarbetarna att utbilda sig och att diskutera fram vilka rutiner som ska gälla på respektive klinik. Sannolikt behövs två timmar per medarbetare till implementeringen.
- 2) Exempel på rutiner som behöver fastställas är:
  - a. Hur och när besvarar patienten 3Q/TMD-frågorna?
  - b. Vem frågar patienter som svarat "Ja" på minst en fråga i 3Q/TMD om de önskar hjälp med sina besvär och bokar tid för Kort DC/TMD-undersökning?
  - c. Vem ger eller skickar patienten Kort DC/TMD frågeformuläret och när/hur ska det ske?
  - d. Hur lång tid sätts av för Kort DC/TMD-undersökning?
  - e. Om tandhygienist genomför den kliniska undersökningen, hur kommuniceras resultaten med behandlande tandläkare?
  - f. När ska tandläkarens planering av behandling ske?
  - g. Hur ska behandlingsresultatet följas upp?
- 3) Dokumentera de rutiner som kliniken kommer fram till.
- 4) Kontakta gärna bettfysiolog i regionen för stöd och svar på frågor.

Teamnivå

- 1) Genomför gärna utbildningen tillsammans
- 2) Bestäm vem som gör vad i klinikrummet när det gäller hantering av frågeformulär, sammanställning av frågeformulär, ifyllande av kliniskt formulär, uppföljning etc.